

A GORILLÁK ÉS AZ ORANGUTÁNOK TÁRSAS ÉLETE

Csapatban könnyebb - A gorillák szociális rendszere

A gorillák kisebb csapatokban élnek, melynek létszáma 5 és 35 fő között változhat. A csapat az ezüsthátú vezér vezetésével, folyamatosan vándorol, táplálékot keresve. A csoportos életmód nemcsak biztonságot jelent a gorillák számára: itt találnak társaságra, játszópартnerekre, és ez a fiatal gorillák számára a legfőbb „iskola” is. Itt tanulják meg, hogy melyek az ehető növények, és melyek nem. A fiatal nőstények itt lesik el az anyjuktól és más nőstényektől a kölyöknevelés tudományát, és a fiatal hímek itt tanulják meg az „ezüsthátútól”, hogy kell vezetni, védelmezni egy csapatot.

A gorillacsapaton belül szigorú rangsor uralkodik, amelynek élén az ezüsthátú vezér áll. A csapaton belül lévő nőstények és a fiatal ún. feketehátú hímek között is van rangsor.

Ismerkedjünk meg a csoport különböző tagjaival!

A vezér

A gorillacsapatban mindig csak egy kifejlett hím van. Ő a vezető, és ezüsthátúnak nevezzük. Az ő feladata a csoport védelme és a vándorlás útvonalának meghatározása. Veszélyhelyzetben a mellkasát döngeti, éles riasztóhangot hallat, ágakat, leveleket hajigál, de csak legvégső esetben ront a támadóra. Hatalmas mérete és ereje ellenére megható gyöngédséggel tud játszani a kölykökkel és a fiatalokkal.

N'Yaounda első kölykével Bongóval.

A nőstények

A csapatban több különböző korú, egymással nem rokon felnőtt nőstény is van. A nőstények saját rangsorán belül elfoglalt helyét nem feltétlenül az életkor határozza meg, hanem inkább az, hogy mikor csatlakozott az adott ezüsthátúhoz. A nőstények nem maradnak állandóan egy csapatban, időnként átvándorolhatnak más csapatba is.

A fiatalok

Az újszülött gorillák nagyon kicsik és sérülékenyek. Súlyuk mindössze 1,5-2 kg! A fiatal gorillák körülbelül 5 évig anyjuk közelében élnek. A kölykök sok időt töltenek játékkal. Ezen a módon sajátítják el a gorillalét alapismereteit, szabályait, kommunikációs jelzéseit. A fiatal nőstények akkor hagyják el a születési csoportjukat, amikor ivaréretté válnak.

A feketehátúak

A fiatal hím gorillákat feketehátúaknak nevezzük. A feketehátúak általában az ezüsthátú utódai. Addig maradnak a csoporttal, amíg ivaréretté nem válnak. Ez körülbelül 7-9 éves korukban következik be. Akkor elhagyják a csoportot, és vagy egyedül maradnak egy ideig, vagy több hímből álló, ún. legénycsapatot alkotnak. Később fiatal ezüsthátúként kiválnak, és saját csapatot alapítanak.

Ebobo

A magányos orangutánok

A gorillákkal ellentétben a felnőtt orangutánok életük nagy részét magányosan töltik. A legfőbb szociális kötelék az anya és kölykei között alakul ki. Territoriálisak, főleg a hímek, de a nőstények területei átfedhetnek egymással, és a hímek területeivel is. Szaporodási időszakban egy hím egy nősténnyel időszakos párt alkothat. A környezetükben élő hímek közül rendszerint a nőstények választanak. A kölyköket az anya gondozza, a hím ebben egyáltalán nem vesz részt, nem is védelmezi kölykeit. Mindazt, amit a fiatal gorillák a csapaton belül tanulnak meg, az orangutánkölyköknek csak az anyjuk adja tovább. A fiatalok hosszú ideig, 8-10 éves korukig anyjuk mellett maradnak, s csak ezután keresnek új területet maguknak.

KOMMUNIKÁCIÓJUK

Mind a gorillák, mind az orangutánok nagyon különböző módon fejezik ki a szándékaikat, gondolataikat, érzéseiket. Nem is csoda, hiszen csoport-szerkezetük is nagyon eltér egymástól, így a kommunikációnak is különböző funkciója van.

Az **orangutánok** – főleg a kifejlett hímek – hasonlóan a gibbonokhoz hangos kiáltással jelzik a területüket. Az ő hangjelzéseiket az úgynevezett torokzacskó erősíti fel. A kifejlett hímek időnként hangos hívó kiáltásokkal jeleznek a nőstényeknek. Az egyedek közötti kommunikáció viszonylag „csendes”, kevés hangjelzéssel történik, ám a területüket védő hímek hangos kiáltása közvetlen harcba, harapásokba torkolhat.

A **gorillák** alapvetően csendes lények, kevés hangjelzést használnak. Ezek rendszerint mély, dörögő, morgó hangok. Amikor viszont félnek vagy megijednek valamitől, erős, kiabáló, visító hangot hallatnak. A legfőbb kommunikációs eszközük a „testbeszéd”, ami különféle taglejtéseket, mozdulatokat, testtartásokat jelent. A hímekre jellemző melldőngetés vagy más néven dobolás életkortól és a rangsorban betöltött szereptől függően jelenthet erőfitogtatást, feszültség levezetést vagy játékot, esetleg játékra való felhívást.